

Täysistunto

Tiistai 28.11.2023 klo 14.04—20.14

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain 6 ja 29 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 48/2023 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2023 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 3/2023 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu, edustaja Simula, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.27 **Jenna Simula ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen teille maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnön keskeisimmät huomiot hallituksen esityksestä koskien metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annettua lakia. Esitysehdotuksessa säädettäisiin siis tukijärjestelmän päättymiseen liittyvästä siirtymävaiheesta siten, että aiemmin myönnettyihin tukiin liittyvät maksatukset jatkuisivat, samoin kuin tuensaajia koskeva metsityselvoite, vuoteen 2038 asti. Tukea voisi enää kuitenkin hakea vain tämän vuoden loppuun saakka, ja sitä voitaisiin myöntää ensi vuoden kesäkuun loppuun asti. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muutamin muutoksin.

Esitys perustuu hallitusohjelman taloudellisia päätöksiä koskevaan liitteeseen, jossa joutoalueiden metsitykseen myönnettävästä tuesta luovutaan siten, että kuitenkin jo aiemmin myönnetty hoitopalkkiot jatkuvat tehdyissä metsityksissä turvaten niiden säilyttämisen metsämaana, ja nimenomaan siitä on kyse juuri tässä ehdotuksessa. Valiokunta pitää tärkeänä, että lakiehdotuksen avulla varmistetaan metsityselvoite ja sitoutuminen taimikkovaiheen hoitoon.

Laki metsityksen määräaikaisesta tukemisesta tuli voimaan alun perin vuoden 2021 alussa, ja joutoalueiden metsitystuella on haluttu lisätä metsäpinta-alaa ja siten hiilinieluja. Vuosien 2021—2023 välillä on tehty hyväksyttyjä tukipäätöksiä 5 240 hehtaarin pinta-alan verran, mikä on kustantanut valtiolle hiukan yli 12 miljoonaa euroa. Hallituksen esityksessä on arvioitu, että lain muuttamisella saataisiin vuosina 24—26 noin 5—7,5 miljoonaa euroa suoria säästöjä valtiontalouteen.

Maa- ja metsätalousvaliokunta totesi hallituksen esityksen olevan tarpeellinen ja tarkoituksenmukainen. Valiokunta kuitenkin ehdottaa muutamia muutoksia tuenhakijoiden oikeusturvan ja yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi liittyen juuri tuenhakuun ja myöntämisen aikatauluihin. Ei nimittäin olisi kansalaisten oikeusturvan kannalta oikein, jos hakemus raukeaisi asian viranomaiskäsittelyn viivästymisen vuoksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2023 vp

2 momentin ensimmäinen virke ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitataan tuen myöntämisen sijaan yleisesti tukihakemusten käsittelyyn. Niin ikään on tarpeen muuttaa 4 momenttia siten, että kaikkia muita kuin tuen myöntämistä ja maksamista koskevia säännöksiä sovelletaan lain nojalla myönnettyyn tukeen vielä lain voimassaoloajan päätyttyä.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan mietintöön jätettiin yksi vastalause, joka sisältää lausumaehdotuksen.

Kiitän valiokunnan jäseniä hyvästä ja jouhevasta asian käsittelystä. Näkemyseroista huolimatta keskustelu on ollut hedelmällistä ja työskentely mielekästä ja asiat on saatu käsiteltyä ajallaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

19.31 Timo Suhonen sd: Arvoisa herra puhemies! Joutoalueiden metsitystuen jatkaminen hyödyttäisi kaikkia osapuolia. Joutoalueiden ottaminen hyötykäyttöön tuetulla vapaaehtoisella metsittämisellä on kustannustehokas ilmastotoimi, joka hyödyttää sekä valtiota että yksityistä maanomistajaa. Tätä tukea ei kannattaisi lopettaa vaan käyttää saadut kokemukset tuen kehittämiseen, jotta se palvelisi molempien tahojen tarpeita vieläkin paremmin.

Tukikelpoiset joutoalueet ovat lähinnä entisiä pelloja ja turvetuotantomaita. Laajoja metsitykseen soveltuvia turvealueita sijaitsee esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaalla, jonne tukea on myönnetty pinta-alaltaan eniten. Kappalemääräisesti eniten hakemuksia on tullut Pohjois-Savosta, jossa tuen kohteena ovat entiset peltomaat. Pohjois-Savossa on myönnetty tukea erityisesti pienehköille, keskimäärin yhden hehtaarin kokoisille entisille peltoalueille. Näitä peltoalueita on hankala viljellä nykyaikaisilla koneilla. On hyvä, että alueet saataisiin hyötykäyttöön.

Lokakuun puoliväliin mennessä hyväksytyt tukipäätökset kattavat kaikkiaan yli 5 300 hehtaaria, mutta metsitettävää riittäisi, sillä arvioiden mukaan metsitykseen soveltuvia joutoalueita on noin 100 000 hehtaarin verran. Pohjois-Savoon on tähän mennessä haettu tukea vajaalle 1 300 hehtaarille. Metsäkeskuksen vuoden 2022 tietojen mukaan Pohjois-Savossa olisi metsitystukikelpoista pinta-alaa lähes 9 000 hehtaaria eli kolmanneksi eniten Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan jälkeen.

Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalousvaliokunnan sosiaalidemokraattinen ryhmä yhdessä vihreiden ja vasemmiston kanssa esitti tähän liittyen vastalauseessa lausumaa, että tukea pitäisi jatkaa. Sosiaalidemokraattien vaihtoehtobudjetissa tähän myös esitetään kahden miljoonan euron lisärahoitusta. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 48/2023 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.